ئازاد صالح مۆزارتەكەى هەڵەبج□ مهدى در□و …

سا□□ ها□ س□ربازێكى ون بە ژەنينى كەمانچەكەى درەختى هونەر ئاو دەدات.

ئەو زياد لە چل ساڵە ئاوازى ژيان ئەژەنێت،نزيكەى دوو چارەكە سەدەيە پانتايى گەردوونى پڕكردووە لە نۆتەى مۆسيقا و بە مۆسيقا ژيانى بۆ ڕەنگڕێژ كردووين.

ئەو،ئالەتى كەمانچى بۆ ژەنينى ئاوازەكانى هەڵبژاردووە.

ڕۆمانوسى فەڕەنسى"ماكس فێرمن" لە ڕۆمانى"كەمانچە ڕەشەكە"دا، ئەڵێت:"نەواى هيچ سازێك هێندەى كەمانچە لە دەنگى ئادە ميزاد ناچێت".

ڕەنگە هەر ئەمەش بێت واى لە"ئازاد صاڵح" كردبێت كە ئامێرى كەمانچ بكاتە فڵچەى دەستى بۆ ڕەنگ كردنى ژيان بە ڕەنگە جياوازەكانى نۆتەى مۆسيقا.

ئەگەر شارى سالسبۆرگ و كۆشكە شاهانەييەكەى ماڵەوەيان لەو شارە و هەبوونى ئامێرەكانى مۆسيقا لە ماڵەوەياندا بۆ مۆسيقارى بە ناو بانگى نەمساوى"مۆزارت" بوو بێتە زەمينەيەكى گونجاو بۆ بڵاو بوونەوەى ناو بانگى ئەو مۆسيقارە نەمساويە بە جيهاندا، ئەوا لە بەرامبەردا هەڵەبجە و ژيانێكى ئاسايى لە چينێكى مام ناوەنددا بۆ ئازاد صاڵح بووە زەمينەيەكى گونجاو بۆ بڵاو بوونەوەى ناو بانگى ئەم مۆسيقارەى هەڵەبجە بە كوردستان و هەموو عێراقدا،ناوى ئەو توانى سنورى عێراق ببڕێت و وەك گەڕيدەيەكى هونەرى لەڕێگەى كۆنسێرتە زۆرە كانيانەوە لە تيپى مۆسيقاى شنروێ كە خۆى يەكێك بوو لە دەستەى دامەزرێنەرى گروپەكە،سنورى وڵاتانى خۆر ئاوا ببڕێت.

ناو براو،دواى هەبوونى حەز و خوليا يەكى بۆ مۆسيقا و لەسەر پێى خۆ ڕاوەستانى لە شارەزايى و كارامەيى ئەو لەو هونەرەدا سەرەنجام لە تافى لاويدا و لە تەمەنى 17 ساڵيدا،لە 26/4/1973 خۆى و سێ هاوڕێى ترى تيپى مۆسيقاى شنروێ لە هەڵەبجە دادەمەزرێنن.

نوسەرى كورد"بەختيار على"لە ڕۆمانى “شارى مۆسيقارە سپيەكان"دا

دەنوسێت:"مۆسیقا سەفەرێکە لەو دیو دەنگەوە، سەفەرە بە بێدەنگیدا".

هەر بۆیە مۆزارتەکەی هەڵەبجە،ئەیەوێت لە ڕێگەی مۆسیقاوە لە بێدەنگی تێبگەین و هەموو نەوتراوەکانی ناو جیهانی بێدەنگیمان بێنینە سەر زمان و بە ئەوانی تری گۆ بکەین. هەر بە هۆی مۆسیقاوە لەو بێدەنگیە بتوانین هەزاران ئاوازی نەبیستراو بئەفرێنین.

تیپی مۆسیقای شنروێ، کە ئازاد ساڵح،دامەزرێنەری بوو بە هەڵەبجەییەکانی نەوەی حەفتا و هەشتاکانی سەدەی ڕابردوو ناوێکی جێگیر و چەسپاوە لە بیرکردنەوەی هونەریاندا و پێیان وایە ئەم تیپە مۆسیقیە خزمەتێکی نا کۆتایی بە ڕازاندنەوەی باخچەی هونەری کوردی کردووە.

نموونەی ئەمەش لە جەخت لەکردنەوە بەردەوامەکانی خوا لێخۆشبووی باوکمدا دەخەمە ڕوو کە لەسەر توانا و لێهاتووی ئازاد ساڵح بە هونەری مۆسیقا کە هاوڕێی منداڵی باوکم بوو. زۆر باش شارەزا بوو.

جارێکیان لە سەردەمی هەرزەکاریمدا، ئەوکاتەی حەزی جۆراوجۆر بە شتەکانی دەور و بەرمان هەر جارەی بەسەر شتێکەوە دەنیشێتەوە، ئەوکات شمشاڵێکم کڕی بوو جار جار لە ماڵەوە بە خۆشی و کات بەسەر بردن شمشاڵم دەژەند، لەو کاتانەدا باوکم پێی دەوتم بەردەوامبە دواتر ئەتنێرمە لای ئازاد صاڵح ی تیپی شنروێ بۆ ئەوەی فێری مۆسیقاتان بکات.

لەبەر گرنگی هونەر و مۆسیقا،ڕۆمانتیک خوازە ئەڵمانیەکان، هونەرمەندیان بە بەیانکەری مرۆڤایەتی ناسی و یەکێک لە ئەوان ووتی: "دەبێت وەها بنوسین وەک بڵێیت خەریکی دروستکردنی کەپلەیەکی مۆسیقاین" پاشان ووتی:"گیانی ئەمە بە درکی مۆسیقا دەبێت ئەفسون ببێ".

لەبەر ئەم گرنگیەی مۆسیقا و هەبوونی هەژمونێکی کاریگەر و فراوانی ئەم هونەرە بەسەر پانتاییەکانی ڕۆحی مرۆڤەوە،"ئازاد ساڵح"نزیکەی دوو چارەکە سەدەیە بەدەنگ بەدەنگ زۆر موحافیزکارانە[بەواتای پارێزگاری لە هونەرەکەی]دەستی بە هونەرەکەیەوە گرتووە و بە بە هیچ هەوڵێک بۆ بەدەستهێنانی ناو بانگ و خۆنزیک کردنەوە لە دەسەڵاتداران و خۆ بەدەربار کردنیان بە کەمانچەکەیەوە ئاوازی نەوعاونەوع بە ژیان دەژەنێت.

ئەتوانم بڵێم ئازاد ساڵح،وەک نەخشی سەر بەرد ئ□و تەیەی"بەختیار علی" هێناوەتە دی کە ل□ □□م□انی شاری مۆسیقارە سپیەکاندا،دەڵێت:"مۆسیقا پێویستی بە پاشاکان و نۆکەرەکانیان نیە کە نەمر بێت، مۆزارت بە بێدەنگی وەک فەرهادێکی زامدار ئیش دەکات".

نە خۆشی ڕێگەی بە مۆزارت مۆسیقاری بە ناو بانگی نەمساوی نەدا کە خزمەتێکی زۆر بە هونەری مۆسیقا بکات.
بەڵام خودا ئەو دەرفەتەی بە مۆزارتەکەی هەڵەبجە داوە کە هێشتا چەندین ئاوازی نەبیستراومان بۆ عەزف بکات.

ئەو بەردەوامە لە خزمەتی هونەری مۆسیقا ئێستاش بەنیازی دامەزراندنی ئەکادیمیا□□کی مۆسیقایە لە هەڵەبجە.
بەهیواین بەرپرسانی حکومی و خەمخۆرانی هونەر هاوکاری بکەن بۆ دامەزراندنی ئەکادیمیاکەی.